

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Administratë Publike (2012/2013)**

Fakulteti	Shkencat Shoqërore Bashkëkohore
Cikli i studimeve	Cikli i dytë (Pasdiplomike)
SETK	120
Titulli	Magjistër i administratës publike
Numri në arkiv i akreditimit [120]	15-1190/6
Data akreditimit	18.10.2012

Përshkrimi i programit

Programi studimor administratë publike është dizajnuar me qëllim që studentët, të cilët do të përfshihen në këtë program, të fitojnë njohuri menaxhimi, këshilluese, politike, analitike, njohuri juridike, shkathtësi dhe kompetenca për punësimin e tyre në nivele më të larta të sektorit publik dhe joqeveritar.

Karriera

Studimet e administrimit publik mundësojnë plotësimin e nevojave arsimore në përkrahjen e studentëve në fillimin e karrierës së tyre profesionale në agjencitë qeveritare në nivel qendror dhe vendor, komuna, institucione publike, administratën e shkollave, organizata jofitimprurëse, universitete dhe ndërmarrje.

Rezultatet e të mësuarit

Njohuritë dhe të kuptuarit

- Ka njohuri të avancuara për teoritë e administrimit publik, hulumtimet dhe praktikat.
- Ka njohuri të dalluara për administrimin publik krahasimtar.
- Ka njohuri të thella për organizimin, funksionimin e administrimit publik të vendeve anëtare të BE.

Aplikimi i njohurive dhe të kuptuarit

- Gjykon dhe jep mendim kritik për procedurat administrative.
- Planifikon dhe vepron efektivisht për administrimin dhe organizimin e shërbimeve publike.
- Tregon aftësi për vlerësim në lëmin e administrimit publik krahasimtar, duke i marrë parasysh aspektet etike dhe sociale dhe demonstroi vetëdijësim për aspektet etike në punë.
- E njeh ndërlidhjen në mes proceseve administrative dhe veprimtarinë analitike të për nevojat e krijimit të politikave.

Aftësitë për të vlerësuar

- Gjykon dhe jep mendim kritik për procedurat administrative.
- Planifikon dhe vepron efektivisht për administrimin dhe organizimin e shërbimeve publike.

- Tregon aftësi për vlerësim në lëmin e administrimit publik krahasimtar, duke i marrë parasysh aspektet relevante shkencore, etike dhe sociale dhe demonstroi vetëdijësim për aspektet etike në punë.
- E njeh ndërlidhjen në mes proceseve administrative dhe veprimtarinë analitike të për nevojat e krijimit të politikave.

Aftësitë e komunikimit

- Merr pjesë në debate publike dhe media, duke shfrytëzuar fjalor përkatës në nivel profesional
- Shkruan, propozon dhe udhëheq projekte hulumtuese në lëmin e administrimit publik
- Shfrytëzon mjetet bashkëkohore për komunikim me teknologjinë bashkëkohore kur flitet për institucione të ndryshme.

Aftësitë e të mësuarit

- Është i aftë t'i identifikojë nevojat personale për studim autonom dhe këtë ta realizojë në mënyrë autonome në lëmin e administrimit publik krahasimtar.
- Mund t'i ndihmojë në trajnimin dhe zhvillimin e rasteve të veçanta në pozicionet administrative dhe ato të sektorit publik.
- Mund të tregojë aftësi për të dalluar modulet e klasifikimit të informatave, koncepteve dhe teorive të administrimit publik në politikën publike dhe administrimin publik.
- Mund të dizajnojë një mënyrë të re të punës në administratën publike në Maqedoni duke shfrytëzuar përparësitë krahasimtare.
- Ka aftësi për planifikim dhe organizim të funksionimit të administratës publike dhe institucioneve në përputhje me sistemet demokratike bashkëkohore.

Lista e lëndëve

Semestri 1

- [6.0 SETK] **Metodologjia e hulumtimit**
- [6.0 SETK] **Sistemet politike krahasimtare**
- [6.0 SETK] **Ekonomia aplikative në sektorin publik**
- [6.0 SETK] **Aspekte krahasimtare të administratës publike në vendet e BE**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore e lirë 1**

Semestri 2

- [6.0 SETK] **Analiza cilësore dhe sasiore**
- [6.0 SETK] **Menaxhmenti financiar publik**
- [6.0 SETK] **E drejta administrative**
- [6.0 SETK] **Bashkimi Evropian: institucionet, politikat dhe e drejta**
- [6.0 SETK] **Lëndë e lirë zgjedhore 2**

Semestri 3

- [6.0 SETK] **Kontrolli i administratës**
- [6.0 SETK] **Menaxhmenti strategjik**
- [6.0 SETK] **Analiza e politikave publike**
- [6.0 SETK] **Evalrimi i programeve në sektorin publik**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore 1**

Semestri 4

- [30.0 SETK] **Punimi i magjistraturës**

Description of courses

Lëndë obligative

- **Metodologjia e hulumtimit**

Kjo lëndë është e dizajnuar për studentët të cilët përgatiten për punimin e tezës së magjistraturës. Qëllimet kryesore janë që studentëve t'u ofrohen mjete për konceptualizimin e tezës së tyre me qëllim të gjetjes së çështjes së

hulumtimit si dhe njohjen e metodave për mbledhjen e të dhënave përmes analizës sasiore dhe cilësore. Lënda është e fokusuar tek problemet e metodave dhe teknikave sasiore, siç është analiza statistikore, dhe te tekste që janë të lidhura me teorinë dhe testimin e hipotezave. Më pastaj të rëndësishme janë, po ashtu, edhe temat për interferencë deskriptive dhe kauzale, longitudinale, studime krahasimtare dhe studime të rasteve. Qëllimi është analiza e të dhënave cilësore, vënia finale e të gjitha praktikave teorike dhe veprave në funksion të dizajnit të shkrimit të temës.

- **Sistemet politike krahasimtare**

Lënda sistemet politike krahasimtare ka për qëllim të furnizimit të studentëve me njohuri rreth politikave më të zhvilluara në periudhën e sotme, nënkuptohet duke mos i lënë mënjanë edhe vendet të cilat e rrethojnë RM-në si dhe sistemet politike të vendeve më pak të zhvilluara në të gjithë botën. Kjo lëndë është pjesë e studimeve deridiplomike dhe studimeve pasdiplomike në të shumtën e rasteve në fakultetet e administrimit publik, fakultetin juridik dhe në fakultetin e shkencave politike. Në përmbajtjen e të gjithë lëndës bëhen paralele dhe analiza krahasimtare në mes funksionimit të institucioneve të sistemeve politike në vendet të cilat mësohen, si në mes vetes ashtu edhe në rastin e sistemit politik në Republikën e Maqedonisë, në drejtim të gjetjes së praktikave të mira me të cilat do të avancohej sistemi politik në Republikën e Maqedonisë.

- **Ekonomia aplikative në sektorin publik**

Ekonomia në përgjithësi ndikon në atë se sa ne në mënyrë efikase kujdesemi për planetin tonë, për të ardhmen, pjesë e së cilës dëshirojmë të jemi, sa kujdesemi rreth burimeve të cilat i kemi, deri në cilin nivel kujdesemi për të varfrit dhe të pasurit. Por duhet në mënyrë të veçantë të potencohet se parimet ekonomike dhe konceptet pa dallim të nivelit të zhvillimit ekonomik nuk ndryshojnë. Ekonomia në sektorin publik ka për qëllim të definojë ekonominë dhe rolin e shtetit në ekonomi, rolin e institucioneve publike në ekonomi. Kjo ekonomi, po ashtu, ka për qëllim të definojë ofertën dhe kërkesën agregate, ndikimin e politikës fiskale dhe monetare ndaj tregjeve.

- **Aspekte krahasimtare të administratës publike në vendet e BE**

Lënda është e strukturuar në atë mënyrë që përfaqëson hyrje në administratën publike krahasimtare. Ajo ka për qëllim që studenti të orientohet në strukturën, sjelljen dhe proceset e administrimit publik në perspektivën krahasimtare. Thëks të veçantë do t'i vihet hulumtimit të rolit të sistemeve administrative në kuadër të kornizave më të gjera politike dhe demokratike në të cilat janë të vëna dhe funksionojnë. Vëmendja do të jetë e përkushtuar tek hulumtimi i sistemeve të veçanta administrative, me fokus në sistemet me demokraci liberale.

- **Analiza cilësore dhe sasiore**

Qëllimi i lëndës është fokusimi në dy qasje të përgjithshme të analizës së të dhënave, në atë sasiore dhe cilësore. Në aspekt të analizës sasiore fokusohet në përdorimin e analizës statistikore përderisa në aspekt të analizës cilësore definohen çështje që nuk janë të përfshira në analizën sasiore - ose qasje të cilat nuk përdorin manipulime numerike. Po ashtu kjo lëndë do të analizojë dhe, nëpërmjet studimeve të rastit, do të prezantojë metodat e hulumtimit, pjesë nga hulumtimet shoqërore-shkencore, rezultatet e hulumtimit të dizajnit, të aplikimit dizajnit empirik si dhe të analizës multivariable.

- **Menaxhmenti financiar publik**

Qëllimi i lëndës është që studentëve t'u prezantojë standardet dhe praktikat në punën financiare të grupeve organizative, metodat dhe shfrytëzimin e fondeve dhe teknikat tjera për administrimin dhe përgjegjësinë me punën financiare të OG-ve. Do të përfshihet këtu edhe vështrimi i analizave dhe aspekteve teknike në kontabilitet dhe interpretimi i raporteve financiare. Koncepti i shfrytëzimit efikas të burimeve paraqet bazën e parimeve dhe procedurave si dhe mundëson vendosje të kornizës racionale për alokim të burimeve. Lënda mundëson balancim përkatës në mes teorisë dhe praktikës, vështrim të të gjitha praktikave nga studime të ndryshme dhe është e dizajnuar në atë mënyrë që të zgjojë interesin e studentëve.

- **E drejta administrative**

Qëllimi i kryesor i lëndës është zotërimi i materies me qëllim që më lehtë dhe më mirë të kuptohet funksionimi dhe organizimi i administratës në aspektin nacional dhe ndërkombëtar. Përmes kësaj lënde ofrohet njohja më e mirë e akteve juridike, llojet e akteve dhe metodologjinë e krijimit të mjeteve dhe instrumenteve për kontrollin e administratës.

- **Bashkimi Evropian: institucionet, politikat dhe e drejta**

Qëllimi i lëndës është që studentët të përfitojnë njohuri mbi kompleksitetin dhe zhvillimin e integritetit evropian dhe kësaj edhe mbi zhvillimin e institucioneve (politike dhe juridike), natyrën dhe veçoritë, legjislativonin dhe politikat. Njëkohësisht, qëllimi kryesor është njohja e studentëve me interpretimet kryesore teorike të zhvillimit të Bashkimit Evropian dhe të japë vështrim të mundësive aktuale dhe të sfidave të ardhshme, me të cilat ballafaqohet BE, para së

gjithash, në raport me institucionet e saj, politikat dhe të drejtën.

- **Kontrulli i administratës**

Qëllimi kryesor i lëndës është që studentët të përfitojnë njohuri dhe informata për kontrollin dhe mbikëqyrjen, subjektet e kontrollit, llojet e kontrollit, procedurat për kryerjen e kontrollit, kontrollin e brendshëm dhe të jashtëm ndaj organeve të administratës shtetërore, kontrollin politik me të gjitha instrumentet juridike për realizimin e tij siç janë: pyetjet e deputetëve, interpelanca, votëbesimi i qeverisë, komisionet anketuese, realizimi i buxhetit si instrument i rëndësishëm politik për kontrollin juridik, kontrolli nga ana e prokurorit publik, avokati i popullit, kontrolli shoqëror, kontrolli gjyqësor, kontrolli gjyqësor përmes procedurave administrative gjyqësore. Të gjitha këto institucione do të mësohen në aspektin krahasimtar.

- **Menaxhmenti strategjik**

Ky modul është i dizajnuar që të aftësojë studentët të përdorin mjete brenda kornizave të krahasimit të strategjive efektive në organizatat qytetare. Temat e ndryshme përfshijnë korniza konceptuale për kuptimin e rolit të lidershit strategjik, aftësitë analitike e zhvillimore dhe vlerësimin e strategjive dhe qasjen ndaj punës me grupe të ndryshme të interesit, me qëllim të mobilizimit të përkushtimit dhe metoda të udhëheqjes kah arritja e ndryshimeve. Gjithashtu, ky është një modul multidisiplinar i cili hulumton rrethanat historike, politike, juridike, etike dhe sociale në të cilat funksionojnë organizatat qytetare.

- **Analiza e politikave publike**

Lënda ka për qëllim t'u mundësojë studentëve që ta definojnë dhe ta ilustrojnë analizën e politikave dhe rolin e tyre në krijimin dhe transformimin e informatave relevante për politikën. Nuk ekziston pajtueshmëri me atë se si konkretisht dhe në mënyrë shumë precize të definohet politika publike. Studentët do të kenë mundësi që të njihen me këtë fushë dhe në mënyrë kritike ta analizojnë zhvillimin dhe dukuritë në lëmin e politikave publike. Analiza e politikave publike është disiplinë për zgjidhjen e problemeve të cilat kërkojnë njohuri nga metodologjia dhe teoritë bazike të shkencave shoqërore, të profesioneve shoqërore dhe të filozofisë së politika

- **Evalumi i programeve në sektorin publik**

Qëllimi i lëndës është që studentët të njihen me teknikat për analizë të efektivitetit të organizatave në sektorin publik. Studentët do të përfitojnë shkathtësi për formulimin e pyetjeve për vlerësim, për seleksionimin e shembujve, planifikimin dhe mbledhjen e të dhënave, analizën e rezultateve të vlerësimit, dizajnimin e buxhetit për vlerësim, raportimin dhe komunikimin e rezultateve të vlerësimit tek palët e involvuara, zhvillimin e kompetencave për çështjet etike dhe politike të lidhura me vlerësimin.

- **Punimi i magjistraturës**

Ky modul u mundëson studentëve të transferojnë aftësitë dhe njohuritë e tyre për kërkime dhe të bëjnë detyra më të ndërlikuara - punimin e magjistraturës. Moduli synon të jetë plotësisht praktik dhe studentët të fitojnë njohuritë e nevojshme dhe aftësitë e shkathtësitë që t'i qasen shkrimit të punimit. Moduli ka një rezultat këthyes - t'u mundësojë studentëve ta shkruajnë punimin e magjistraturës me vështirësi minimale dhe me një efikasitet maksimal. Lënda ka për qëllim përmirësimin e teknikave të hulumtimit dhe stilit e shkrimit të punimit, duke mbajtur llogari për ndalesën e shërbimit me mjete të palejuara, si: plagjiatura dhe cenimi i të drejtave të autorit, që janë të ndaluara me Statutin e UEJL-së.

Lëndë zgjedhore

- **Retorika**

Retorika, përgjatë historisë së vet prej mbi 2500 vjeçare, retorika shfrytëzohet për shënjimin e shumë gjërave, por sot me retorikë kuptojmë artin e bindjes nëpërmjet të gjuhës. Retorika shënon mënyrën në të cilën një individ ndërlidhet me një ide apo një ide me qëllim ta bindë tjetrin. Retorika karakterizohet me disa tipare kryesore dalluese. E përkufizon qendrën nga e cila, kjo lëmi, zbulohet. Retorika më së pari i përkufizon situatat e caktuara tipike të të folurit.

- **Multilingualizmi dhe multikulturalizmi**

Qëllimi i kësaj lënde është shqyrtimi i shumëgjuhësisë në shoqëritë multikulturore, si fenomen social. Ky fenomen është masiv në mbarë botën. Gjatë ligjëratave në mënyrë më të thuktë do të shqyrtohen termat: monokulturalizëm, shumëkulturalizëm, multikulturalizëm. Do të sqarohet nocioni nacionalizmi lingvistik, ku do të theksohet se të paktën ka dy forma të këtij nacionalizmi, ku njëra formë përplaset me tjetrën: për udhëheqësit e vendeve më të fuqishme

nacionalizmi ka domethënien e zgjerimit, kurse për pakicat ai merr formën e rezistencës dhe të luftës për afirmimin e identitetit, përballë një presionit të tillë. Vend të shquar në program do të ketë edhe multikulturalizmi në arsim. Në shkollë për multikulturalizmin angazhohen për programe mësimore që përfshijnë përmbajtje që u përkasin kulturave të ndryshme.

- **Kapituj të zgjedhur të avancuar nga aplikacionet e TI për përpilimin e një punimi shkencor**

Qëllimi i kësaj lënde është: * T'u tregojë studentëve elementet teknike, struktura e tekstit dhe dizajni i një punimi shkencor. * T'u mundësojë studentëve të fitojnë njohuri më të thelluara dhe shkathhtësi nga kapitujt e zgjedhur të aplikacioneve TI që do t'u duhen për përpunimin e punimeve shkencore e profesionale. * Zbatimi praktik i këtyre objektivave, gjatë përpunimit të punimit individual shkencor.

- **Kapituj të zgjedhur të avancuar nga aplikacionet për përpunimin statistikor të të dhënave**

Qëllimi i kësaj lënde është: * T'u tregohen studentëve elementet teknike nga lëmi i statistikës: organizimi, përpunimi, krahasimi përmes analizave dhe publikimi i të dhënave. * T'u mundësojë studentëve të përfitojnë njohuri dhe shkathhtësi më të përparuara nga kapitujt e zgjedhur të avancuar të aplikacioneve për përpunimin statistikor të të dhënave. * Zbatimi praktik i këtyre objektivave në përpunimin statistikor të të dhënave të marra nga pyetësorët, kontributet, studimet shkencore dhe dokumentet tjera.

- **Komunikimi profesional**

Lënda fokusohet në zhvillimin e atyre shkathhtësive të komunikimit që janë thelbësore për funksionimin efektiv në botën profesionale. Studentët do ta mësojnë procesin e analizimit të një shumëllojshmërie situatash të komunikimit dhe t'u japin përgjigje adekuate po atyre. Ndër temat që do të përfshihen janë: komunikimi në organizata, komunikimi ndërpersonal dhe grupor, prezantimet gojore, intervistat për punësim, letrat profesionale të biznesit, si dhe shkathhtësitë ndërpersonale, duke përfshirë dinamikën e grupit dhe punën ekipore.

- **Metodologjia e mësimdhënies**

Qëllimi i lëndës është t'i njoftojë studentët me qasjet themelore dhe metodat e mësimdhënies. Pritet që studentët të fitojnë njohuri dhe shkathhtësi për përdorim të mjeteve për mësimdhënie aktive. Gjithashtu, lënda ofron qasje ndaj zhvillimit, mësimdhënies dhe të nxënies si koncepte, si dhe ndaj normave themelore të cilat mësimdhënësve do t'u mundësojnë të ligjërojnë mbi zhvillimin e mendimit. Përmes kësaj lënde, studentët do të përfitojnë bazë teorike dhe strategji, me çka do të mund ta zhvillojnë të menduarit e tyre kritik, si dhe të menduarit kritik të studentëve.

- **Menaxhmenti politik**

Qëllimet kryesore të lëndës janë: * Përfitimi i njohurive të termit politikë publike dhe menaxhment. * Njohja me mjetet kryesore për aktivitetet në lidhje me dallimet e proceseve politike në krahasim me kriteret politike. * Përfitimi i njohurive adekuate për përgatitjen e anketave dhe punës në terren. * Zbatimi i njohurive të përfituara nga lëndët tjera dhe ndërtimi i një metodologjie të posaçme për punimin e eseve dhe punimeve seminarike. * Analizimi i proceseve zgjedhore dhe mënyra e manifestimit të tyre. * Përgatitja e fjalimit politik dhe simulimi i dukurisë së ngjarjeve politike. * Gatishmëria për pjesëmarrje aktive në debate të organizuara të lidhjeve studentore. * Aftësia për t'u përgatitur dhe për të marrë pjesë në projekte hulumtuese dhe prezantimi i rezultateve nga hulumtimet e realizuara. * Determinimi i metodave të ndryshme dhe përdorimi i burimeve shkencore, të mësuarit në mënyrë selektive dhe krahasimtare dhe analizimi i proceseve politike.

- **Lidershipi dhe zhvillimi organizativ**

Në lëndën liderishipi dhe zhvillimi organizativ mësimi zbatohet si pjesë e programit studimor në administrimin publik. Lënda ka për qëllim t'u mundësojë studentëve të njihen me mënyrën si liderët dhe udhëheqësit e zhvillojnë dhe e zbatojnë arritjen e misioneve dhe vizioneve të organizatave të caktuara në sektorin publik, zhvillimin e vlerave të cilat janë të domosdoshme për suksesin e mëtejshëm dhe zbatimin e tyre përmes aktiviteteve dhe shprehive të ndryshme liderët dhe organizata do t'i zbatojnë dhe kështu do të zhvillohen. Gjithashtu, qëllimi është të bëhet fjalë për mënyrën se si organizata e zbaton misionin e saj dhe vizionin përmes një strategjie të qartë të bazuar në mendimet të gjitha palëve të interesuara dhe të përkrahur nga të gjitha politikat relevante, ku përfshihen planet, proceset dhe idetë e mira. 20.

- **Etika politike: kombëtare, ndërkombëtare dhe diplomatike**

* Ka njohuri dhe kupton semantikën e koncepteve dhe moralin etik, standardet e sjelljes, paragjykimet morale dhe filozofinë morale. * Zhvillon qëndrim për pozicionin e moralit dhe jetën profesionale. * Formon qëndrime të qarta për të drejtat dhe përgjegjësitë për të punësuarin në punën publike të administratës shtetërore. * Aftësim për t'u përballur me situata problematike të etikës. * Ka ndjenjën e karakterit e cila kërkohet në profesionin e administratorit. * Është i

informuar për etikën dhe literaturën në sferën e administrimit publik. * Është i përgatitur të përdorë mjetet e komunikimit dhe respektin e standardeve etike gjatë punës në institucionet shtetërore dhe me punonjësit publikë.

- **Globalizimi si fenomen në shoqërinë bashkëkohore**

- * Studentët do të kenë një kuptim më të thellë rreth konceptit të globalizimit si fenomen i cili bashkon botën (Fridman).

- * Do të kenë vizion për veten dhe shoqërinë në kushte të globalizimit. * Do të aftësohen për të debatuar në mënyrë inteligjente rreth globalizimit në dimensione të ndryshme, ekonomike, politike, kulturore, sociale dhe të mjedisit. * Do të aftësohen t'i identifikojnë pasojat e globalizimit dhe refleksionet problematike (për shembull, antiglobalizimi). * Do të aftësohen t'i krahasojnë perspektivat e ndryshme të globalizimit dhe ndikimin e tij në rrafshin nacional, rajonal dhe ndërkombëtar. * Do të kenë mundësi të zhvillojnë studime të strukturuar në "prodhim" apo (epi) fenomene të globalizimit.